Pumppuvoimalahankkeet Kemijärvellä – Yhteenvetoraportti 11.6.2026 järjestetystä asukastilaisuudesta

Yhteenveto tilaisuudesta

Kemijärveläisille järjestettiin avoin tilaisuus liittyen suunniteltuihin pumppuvoimalaitoksiin 11.6.2026 klo 15–18 Kemijärven kirjastolla. Tilaisuus oli osa pumppuvoimaloihin liittyvää esiselvityshanketta ja sen tavoitteena oli kuulla ja kerätä asukkaiden näkemyksiä suunnitelluista pumppuvoimaloista. Tilaisuuden aikana asukkailla oli mahdollisuus pistäytyä kertomaan näkemyksiään, ajatuksiaan ja huomioitaan hankkeisiin liittyen. Vapaamuotoisen keskustelutilaisuuden fasilitaattorina toimi Kemijärven kaupungin työntekijä, hankkeen projektipäällikkö Mikko Joro. Tämä raportti kokoaa asukastilaisuudessa esiin nousseet näkemykset ja huomiot pumppuvoimalahankkeista Kemijärvellä. Raportti perustuu keskusteluaineistoon, joka on jäsennelty teemoittain kuuden keskeisen kysymyksen mukaisesti.

Keskeiset havainnot

- Avoimeen keskustelutilaisuuteen osallistui noin 40 henkilöä.
- Keskustelussa korostuivat suunniteltujen hankkeiden ympäristö- ja turvallisuusvaikutukset.
- Kemijärvelle suunniteltujen hankkeiden taloudellisia hyötyjä pidettiin suhteellisen vähäisinä.
- Päätöksenteolta toivottiin avoimuutta ja vuorovaikutusta.
- Lisätietoa kaivattiin erityisesti YVA-selvityksistä ja hankkeiden yhteisvaikutuksista.

Tilaisuuden aikana osallistujat keskustelivat hankkeista vapaamuotoisesti fasilitaattorin kanssa. Keskusteluissa esiin nousseet näkemykset kirjattiin ylös ja koottiin tämän raportin teemoittaiseksi yhteenvedoksi. Raportti ei ole mielipidemittaus eikä tilastollinen otos kemijärveläisten näkemyksistä, vaan kuvaus tilaisuudessa esiin nousseista havainnoista.

Asukastilaisuudessa esitetyt näkemykset olivat pääosin kriittisiä suunniteltuja pumppuvoimalahankkeita kohtaan. Huolenaiheet liittyivät erityisesti ympäristövaikutuksiin, turvallisuuteen, paikallisten vaikutusmahdollisuuksiin sekä hankkeiden pitkän aikavälin vaikutuksiin Kemijärven kehitykselle. Osallistujat korostivat avoimen vuoropuhelun, luotettavan tiedon sekä huolellisen vaikutusten arvioinnin merkitystä ennen mahdollisia päätöksiä hankkeiden osalta.

BUSINESS KEMIJÄRVI KEMIJÄRVI LAPLAND LAPIN LIITTO

1. Suunniteltujen pumppuvoimalahankkeiden herättämät ajatukset

Suunnitellut pumppuvoimalahankkeet herättivät osallistujien keskuudessa pääosin kielteisiä tunteita, kuten huolta, epäluottamusta ja turhautumista. Merkittäviä teemoja olivat luottamuspula päätöksentekoa kohtaan, epäilyt YVA-selvitysten riittävyydestä sekä huoli ympäristövaikutuksista, erityisesti vesistöihin, jääolosuhteisiin ja kalakantoihin liittyen. Tilaisuudessa korostuivat luottamuksen puute, koettu epäoikeudenmukaisuus ja epävarmuus tiedon luotettavuudesta. Kriittisyys ei kohdistunut pelkästään itse hankkeisiin, vaan erityisesti niiden valmisteluprosessiin ja tietopohjaan.

Useat esiin nostetut huomiot liittyivät YVA-selvitysten sisältöön, lähtötietoihin ja mallinnuksiin. Näitä pidettiin osin puutteellisina, erityisesti arktisten olosuhteiden, jäädynamiikan ja virtausilmiöiden osalta. Lisäksi osallistujat arvioivat, ettei paikallistietoa ole hyödynnetty riittävästi ja että riskien arviointi on vajavaista. Myös hankkeiden yhteisvaikutuksia pidettiin merkittävinä ja niistä kaivattiin lisätietoa.

2. Suunniteltujen voimaloiden vaikutukset arkeen

Pumppuvoimalahankkeiden koettiin vaikuttavan arkeen kokonaisvaltaisesti heikentäen elämänlaatua, turvallisuudentunnetta ja tulevaisuudenuskoa sekä kuormittaen asukkaita ajankäytöllisesti tiedonhankinnan ja vaikuttamisen kautta. Käytännön tasolla keskeiset huolet liittyivät vesistövaikutuksiin: vedenpinnan vaihteluiden, vedenlaadun heikkenemisen ja virtausolosuhteiden muutosten kuvailtiin uhkaavan rantojen ja rakenteiden kuntoa, mökkeilyä, kalastusta ja muuta virkistyskäyttöä. Samalla turvallisuusriskien kuten heikentyneiden jääolosuhteiden ja ennakoimattomien virtausten pelättiin kasvavan. Lisäksi hankkeiden nähtiin vaarantavan paikallisia luonto- ja pohjavesikohteita, maisema-arvoja sekä infrastruktuurin käyttöä. Huolta aiheuttivat myös korvauskäytännöt, mahdolliset pakkolunastukset sekä vastuunjako haittatilanteissa. Vaikutuksia arkeen pidettiin merkittävinä ja pääosin kielteisinä.

3. Pumppuvoimaloiden myönteiset vaikutukset Kemijärvelle

Mahdolliset myönteiset vaikutukset liittyivät pääasiassa taloudellisiin tekijöihin, kuten kiinteistöverotuloihin ja rakentamisvaiheen työllisyyteen. Näitä pidettiin kuitenkin rajallisina suhteessa mahdollisiin haittoihin. Myönteisten vaikutusten ei nykyisellään nähty muodostavan riittävää perustetta hankkeiden hyväksyttävyydelle.

4. Pumppuvoimaloiden kielteiset vaikutukset Kemijärvelle

Kielteiset vaikutukset nähtiin tilaisuudessa laajoina. Hankkeiden arvioitiin heikentävän alueen vetovoimaa, lisäävän epävarmuutta ja jakavan yhteisöä. Lisäksi suunniteltujen hankkeiden ympäristövaikutusten pelättiin olevan merkittäviä ja pitkäaikaisia.

Taloudellisesta näkökulmasta hankkeita kritisoitiin niiden rajallisesta merkityksestä sähköntuotannolle sekä siitä, että hyötyjen koettiin painottuvan yhtiöille paikallisten kustannuksella. Kokonaisuutena hankkeet nähtiin riskinä kunnan sosiaaliselle, taloudelliselle ja imagolliselle kehitykselle.

5. Puolan voimalavierailuun liittyvät kysymykset

Pumppuvoimaloihin liittyvä esiselvityshanke toteuttaa hankesuunnitelman mukaisesti tutustumismatkan toiminnassa olevaan pumppuvoimalaan Euroopassa ja kohteeksi on valikoitunut Puolassa sijaitseva Żarnowiecin voimala. Osallistujat olivat kiinnostuneita erityisesti kyseisen pumppuvoimalan konkreettisista vaikutuksista ympäristöön, paikalliseen elämään ja tekniseen toteutukseen. Keskeisiä kiinnostuksen kohteita olivat kalaston tila ja siinä mahdollisesti tapahtuneet muutokset, vedenlaatu sekä ala-altaan käyttökelpoisuus esimerkiksi virkistykseen. Lisäksi haluttiin ymmärtää, miten voimalat vaikuttavat kaloihin, vesilintuihin ja muihin luontoarvoihin.

Paikallisten asukkaiden kokemukset ja mielipiteet nähtiin tärkeinä, samoin tieto siitä, millaista asuminen voimalan läheisyydessä on käytännössä. Teknisestä näkökulmasta kiinnostusta herättivät voimalan toimintaperiaatteet, vedenottoratkaisut sekä mahdolliset suojamekanismit kalojen päätymisen estämiseksi pumppaamoon. Lisäksi esiin nousi kiinnostus voimalan mahdollisista vaikutuksista esimerkiksi ilmankosteuteen eri vuodenaikoina. Myös voimalan työllisyysvaikutukset sekä kokonaisarvio hankkeen hyödyistä ja haitoista paikkakunnalle koettiin keskeisiksi selvitettäviksi asioiksi.

6. Suositukset kaupungin päätöksenteolle

Osallistujat korostivat erityisesti aidon vuorovaikutuksen, avoimuuden ja luottamuksen vahvistamisen tarvetta päätöksenteon ja asukkaiden välillä. Heidän näkemyksensä mukaan asukkaiden mielipiteet tulee huomioida nykyistä paremmin ja päätöksenteossa tulee tarkastella taloudellisten vaikutusten lisäksi myös sosiaalisia, kulttuurisia ja ekologisia seurauksia. Prosessin koettiin olevan osin sekava ja kiireinen, minkä vuoksi päätösten valmistelun laatu ja vaikutusmahdollisuudet jäävät puutteellisiksi. Vuoropuhelua toivottiin lisää erityisesti päättäjien, viranhaltijoiden ja pumppuvoimaloiden ohjausryhmän kanssa esimerkiksi yhteisten tilaisuuksien ja maastokatselmusten muodossa. Lisäksi peräänkuulutettiin laajaa tiedonhankintaa, kokemusten hyödyntämistä muilta paikkakunnilta sekä riittävää aikaa selvityksille ja vaihtoehtojen tarkastelulle. Osallistujat painottivat myös tarvetta tarkastella realistisesti vaihtoehtoisia energiaratkaisuja pumppuvoimaloille sekä selvittää, millaisia muita energiasektorin kehittämismahdollisuuksia alueella olisi pitkällä aikavälillä taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävällä tavalla. Kokonaisuutena korostettiin, että hankkeita ei tule edistää ilman laajaa hyväksyntää ja huolellista, avoimeen tietoon perustuvaa valmistelua.